پرۆژە یاسای هەمواری یەکەمی یاسای یەکێتی مامۆستایانی کوردستان ژمارە(٤) ساڵی ٢٠٠٢

مادەی یەکەم :

برگەی (٧) ماددەی یەکەم هەموار دەکرێت و بەم شێوەیەی خوارەوە لێدێت:

مامۆستا: هەموو مامۆستایان و وانەبێژانی قوتابخانە و زانکۆ و پەیمانگا حکومی و تایبەتی و ئەهلی یەکان دەگرێتەوە.

ماددەی دووەم : ماددەی دووەمی یاساکە هەموار دەکرێت و بەم شێوەیەی خوارەوەی لێدێت:

بەپێی ئەم یاسایە یەکێتییەك بە ناوی (یەکێتی مامۆستایانی کوردستان– عیراق) دادەمەزرێت ، بارەگای سەرەکی لە هەولێری پایتەخت دەبێت و بۆی هەیە لە پارێزگاکان و هەر یەکەیەکی کارگێڕی لق بکاتەوە بە مەرجێك ژمارەی ئەندامانی تێیدا لە (٣٥٠٠) مامۆستا کەمتر نەبێت، لەگەڵ ڕەچاوکردنی تایبەتمەندی مامۆستایانی زانکۆ.

ماددەی سێیەم : ماددەی پێنجەمی یاساکە بەم شێوەیە هەموار دەکرێت :

أ– ئەندامیەتی لە یەکێتی مافێکی ئارەزوومەندانەیە بۆ ئەمانە:

١– هەموو مامۆستایان و وانەبێژانی قوتابخانە و پەیمانگا و زانکۆ حکومی و تایبەتی و ئەهلیەکان.

٢– مامۆستایان، وانەبێژان، سەرپەرشتیاران و ئەندامانی دەستەی فێرکاری و وانەبێژەکان، کە میلاکن لەسەر وەزارەت و دەستە و دامەزراوەکانی پەروەردەو خوێندن.

٣– خانەنیشانی ئەندام لە دەستەی فێرکاری و وانەبێژییەکان کە دەیانەوێت ببنە ئەندامی یەکێتی بە داواکارییەکی نووسراو.

ب– هەموو مامۆستایانی بزووتنەوەی ڕزگاریخوازی کوردستان چ ئەوانەی شەهیدبوون و چ ئەوانەی لە ژیاندا ماون دەبنە ئەندامی فەخری.

ماددەی چوارەم :

یەکەم: برگەی (١) لە ماددەی شەشەم بەم شێوەیە هەموار دەکرێت :

دەستەی گشتی و کۆنگرە .

دووەم : برگەیەك بۆ مادەی شەشەم زیاد دەکرێت و دەبێتە ژمارە(٦) و بەم شێوەیە دەخوێندرێتەوە :

نوێنەری یەکێتی لە قوتابخانە و دامەزراوەکانی پەروەردە و خوێندن .

ماددەی پێنجەم :

یەکەم : برگەی (أ) لە ماددەی حەوتەمی یاساکە هەموار دەکرێت و بەم شێوەیە دەخوێندرێتەوە :

أ- دەستەی گشتی لە هەموو ئەو ئەندامانەی یەکێتی پێکدێت کە پابەندیی خۆیان بە بڕگەکانی ئەم یاسایە جێبەجێکردووە، بە بەرزترین دەسەلآت تییدا دادەنرێت و هەموو چوارساڵ جارێك لە بنکەی یەکێتی بەمەبەستی گرێدانی کۆنگرەی گشتی کۆ دەبێتەوە ، لە رێگەی نوینەرانیانەوە بە رێژەیەك کە ئەنجومەنی تەنفیزی دیاریدەکات ، بۆ هەڵبژاردنی سەرۆکی یەکێتی و ئەندامانی مەکتەبی سکرتاریەت کە ژمارەیان دەگاتە ١٥ ئەندامی سەرەکی و ٤ ئەندامی یەدەك ، نیسابیش بە ٣/٢ ژمارەی نوێنەران تەواو دەبێت ، ئەگەر نیساب تەواو نەبوو هەڵبژاردن دوای تێپەڕینی پازدە رۆژ لە کۆبوونەوەی یەکەم لە هەمان کات و شوێن بەرێوە دەچێت ، و نیساب بە تەواوبوو دادەنرێت ژمارەی نوینەرانی ئامادەبوو بگاتە هەر چەند.

دووەم : بڕگەی (ب) لە ماددەی حەوتەم هەموار دەکرێت و بەم شێوەیە دەخوێندرێتەوە :

سەرۆکی یەکێتی و ئەندامانی ئەنجومەنی تەنفیزی و مەکتەبی سکرتاریەت و سەرۆك لقەکان ئەندامانی کۆنگرە دەبن ، و ئەنجومەنی تەنفیزی بۆی هەیە چەند ژمارەیەك لە مامۆستایانی بزووتنەوەی رزگاریخوازی کوردستان و کەسایەتیە پەروەردەییەکانی هەرێم وەك ئەندامی کۆنگرە زیاد و ئەو مەرجانەی پێویستن بۆ ئەو کارە پەسەند بکات ، بە مەرجێك کە لە ١٥ نوێنەر پتر نەبن.

ماددەی شەشەم :

ماددەی هەشتەمی یاساکە بەم شێوەیە هەموار دەکرێت :

بۆ ئەو کەسەی هەڵدەبژێردرێت بە سەرۆکی یەکێتی یان ئەندامی مەکتەبی تەنفیزی و سەرۆکی لق و ئەندامی دەستەی لق مەرجە لە هاوولاتیانی هەرێم بێت و ماوەی خزمەتی لە پەروەردەو فێرکردن لە (٥) ساڵ کەمتر نەبێت.

(ڕایەکی دیکە هەیەکە سالّی خزمەت نەکرێتە مەرج بۆ ئەو پۆستانەو خۆپاڵاوتن کراوە بێت یان بۆ پەیڕەوی ناوخۆ بەجێ بهێڵدرێت).

ماددەی حەوتەم :

ماددەی یازدەهەمی یاساکە بەم شێوەیە هەموار دەکرێت و دەخوێندرێتەوە :

أ-توێژینەوە و گفتوگۆ و پێشکەشکردنی پێشنیاری هەمواری یاسای دابینکاری (الضمان) بە هەموو حالەتەکانیەوە.

ب-توێژینەوە و گفتوگۆی یاسای یەکێتی و پێشکەشکردنی پیشنیار بۆ هەموارکردنی .

ج- توێژینەوەو گفتوگۆ و پەسەندکردنی پەیرەوی ناوخۆی یەکیتی.

د- توێژینەوەو ڕێکخستنی ئەرك و فەرمانەکانی لیژنەکانی کۆنگرەی گشتی و پەسەند کردنی راپۆرتی کارگێری و دارایی .

هـ- تویژینەوەو هەڵسەنگاندنی ئەرکەکانی یەکیتی لە ماوەی نێوان هەر دوو کۆنگرەدا .

و- هەڵبژاردنی سەرۆکی یەکیتی و ئەندامانی مەکتەبی سکرتاریەت .

ماددەی هەشتەم :

ژمارە (٣) لەبرگەی (یەکەم) لە ماددەی دوازدەهەمی یاساکە بەم شێوەیە هەموار دەکرێت :

٣- سەرۆك لقەکان.

مادەی نۆیەم : ماددەی سێزدەیەمی یاساکە هەموار دەکرێت و بەم شێوەیەی لێدێت :

یەکەم:

أ- مەکتەبی سکرتاریەت بە دەستەی کارای ئەنجومەنی تەنفیزیی یەکێتی دادەنرێت ، لەناو ئەندامانیدا دوو جێگر هەڵدەبژێرێت و کارەکان لە ناو ئەندامانی دابەش دەکات ، سەرۆکی یەکێتی ئامادەی کۆبونەوەکانی مەکتەبی سکرتاریەت دەبێت و بە ئامادەبوونیشی کۆبونەوە بەسەرۆکایەتی ئەو گرێدەدرێت .

ب- لە مەکتەبی سکرتاریەت ڕەچاوی نوێنەرایەتی نەتەوەکانی تورکمان و کلدان سریان ئاشوور دەکرێت.

دووەم : برگەی دووەم لە ماددەی سێزدەیەم لادەبرێت چونکە لە ماددەی شەشی ئەم یاسایە چارەسەر کراوە.

سێیەم : خاڵی پێنجەمی برگەی سێیەمی ماددەکە بەم شێوەیە هەموار دەکرێت:

٤- کارکردن بۆ بەهێزکردنی پەیوەندیی لەگەل سەندیکا و ڕێکخراوە پیشەیی و جەماوەرییەکانی هەرێم و دەرەوەی هەرێم ، بەشێوەیەك کە خزمەت بە بەرژەوەندیی گشتی مامۆستایان و پرۆسەی پەروەردە لە کوردستان- عیراق بکات .

مادەی دەیەم :

مادەی چواردەیەمی یاساکە هەموار دەکرێت و بەم شێوەیەی لێدێت :

یەکەم : دەستەکانی لق:

١- نوینەرانی لقەکان کە ژمارەیان کەمتر نەبێت لەوەی لە مادەی دووەمی ئەم یاسایەدا هاتووە و هەڵبژێردراون بۆ ئەندامێتی کۆنگرەی گشتی ، پاش تەواو بوونی کارەکانی کۆنگرە کۆدەبنەوە بۆ هەڵبژاردنی دەستەی لق لەناو خۆیان ، کە ئەویش بۆ پارێزگاکان لە نۆ ئەندامی سەرەکی و دوو ئەندامی یەدەك و بۆ یەکە کارگێڕییەکانی دیکە لە حەوت ئەندامی سەرەکی و دوو یەدەك پێکدێت.

٢- دەستەی لق لە یەکەمین کۆبوونەوەی خۆیدا سەرۆکێك بۆ بۆ خۆی و بەرپرسی لیژنەکانی دەستە هەڵدەبژێرێت .

دووەم: خاڵێك بە ژمارە (٣) بۆ بڕگەی یەکەمی ماددەکە زیاد دەکرێت و بەم شێوەیە دەخوێندرێتەوە:
٣- لەو لقانەدا کە نەتەوەکانی تورکمان و کلدان سریان ئاشوور بوونیان هەیە ڕەچاوی ئەوە دەکرێت کە نوێنەریان هەبێت.

دووەم : خاڵێك بۆ بڕگەی دووەم زیاد دەکرێت و دەبێتە خاڵی (٣) و بەم شێوەیەی لێدێت:
٣- دەستەی لق مانگانە یەك جار کۆدەبێتەوە و بۆی هەیە هەرکات پێویست بوو کۆبوونەوەی نائاسایی ببەستێت .

ماددەی یازدەیەم :

خاڵێك بۆ بڕگەی (سێیەم) لە ماددەی پازدەیەمی یاساکە بە ژمارە (٤) زیاد دەکرێت و بەم شێوەیەی خوارەوە دەخوێندرێتەوە:

٤- لیژنەی قەزا بە هەماهەنگی لە گەڵ دەستەی لق ، لەناو دەستەی مامۆستایاندا ، نوێنەری یەکێتی لە دامەزراوەکانی پەروەردەو خوێندن هەڵدەبژێرێت ، لە پێناوی بەهێزکردنی پەیوەندی نێوان یەکێتی و بنکەکانی و گەیاندنی ڕێنمایی و ئاراستەکانی یەکێتی پێیان .

ماددەی دوازدەیەم :

یەکەم: خاڵی (١) لە بڕگەی یەکەم لە ماددەی شازدەیەمی یاساکە بەم شێوەیەی خوارەوە هەموار دەکریت :
١- پارەیەك بە بڕی (٣٠٠٠) سێ هەزار دینار کە ئەندامان بە پێی میکانیزمێکی دیاریکراو لەلایەن ئەنجومەنی تەنفیزی دەیدەن ، کۆنگرەش بۆی هەیە بڕی بەشداریی مانگانە بگۆڕێت ، ئەم پارەیەش بەم شێوەیە دابەش دەکرێت :

أ-٧٠٪حەفتا لەسەد بۆ حسابی سندووقی دابینکاری .

ب-٢٠٪ بیست لەسەد بۆ حسابی لق .

ج-١٠٪ دە لە سەد بۆ حسابی مەکتەبی سکرتاریەت .

(بۆچوونێکی دیکەش هەبوو کە ئەو بڕە پارەیە بکرێتە (١٠٠٠) یەك هەزار دینار).

دووەم : بڕگەی دووەم لە ماددەی شازدەیەم بەم شێوەیە هەموار دەکرێت و دەخوێندرێتەوە:

دووەم: کۆنگرەی گشتی چۆنیەتی خەرجکردن لە بڕگەکانی (أ،ب،ج) ی بەندی یەکەم دیاریدەکات و پێویستە دەستە کارگێرییەکانی لقەکان پابەند بن بەو ڕێنماییانەی لەم بارەوە دەردەچن ، و لیژنە تایبەتەکان بەناوی (لیژنەی دابینکاری و لیژنەی یارمەتیدانی ئەندامان) بە مەبەستی جێبەکردنی ئەو ڕێنماییانە پێکدەهێنرێن .

سێیەم : برگەی حەوتەم بەم شێوەیە هەموار دەکرێت :
حەوتەم: رێژەی ١٠٪ دە لەسەدی سەرچاوە داراییەکان کە لە برگەی (یەکەم : ج) لە بەندی یەکەم هاتوە ئەگوێزرێتەوە بۆ حسابی مەکتەبی سکرتاریەت لە بانکەکانی هەرێم لە لایەن لقەوە .

ماددەی سێزدەیەم :
سەبارەت بە ماددەی نۆزدەیەمی یاساکە دوو بۆچون هەیە:
یەکەم: ماددەکە وەکو خۆی بمێنێتەوە.
دووەم: ئەم ماددەیە بەم شێوەیە هەموار بکرێت:
ئەو یەکیتییەی بە پێی ئەم یاسایە دامەزراوە نوێنەرایەتی مامۆستایانی ئەندامی دەکات لە ناوەوە و دەرەوەی هەرێم .

ماددەی چواردەیەم :
مادەی بیست و یەکەمی یاساکە دوو بۆچوونی لەسەرە:
یەکەم: بەم شێوەیەی خوارەوە هەموار بکرێت:
سەرۆکی یەکێتی و دوو جێگرەکەی و سێ لە ئەندامانی مەکتەبی سکرتایەت و سەرۆکی لقەکان تەرخانکراو (متفرغ) دەبن بۆ بە ئەنجام گەیاندنی کارو ئەرکەکانی یەکێتی .
دووەم: ماددەکە بە تەواوی هەڵبگیرێت و (تفرغ) نەمێنێت.

مادەی پازدەیەم : مادەی بیست و سێیەمی یاساکە هەموار دەکرێت و بەم شێوەیە دەخوێندرێتەوە:
لە لایەن لقەوە پێناس دەدرێتە ئەندامان لە چوارچێوەی سنووری جوگرافی لقەکان و پێویستە پێناس یەکگرتوو بێت و لەلایەن مەکتەبی سکرتاریەتەوە دەرچووبێت .

ماددەی شازدەیەم : لەسەر ئەنجومەنی وەزیران و لایەنە پەیوەندیدارەکانە حوکمەکانی ئەم یاسایە جێبەجێ بکەن.
ماددەی حەڤدەیەم : ئەم یاسایە لە رۆژی بلاوکردنەوەیەوە لە رۆژنامەی وەقائیعی کوردستاندا ، جیبەجێ دەکرێت.

هۆیەکانی دەرچواندنی ئەم یاسایە

لە پێناوی رێکخستنی باشتری کارو چالاکیەکانی یەکێتی مامۆستایانی کوردستان بەرەو هێنانە دی ئامانجە پیشەیی و مرۆیی و پەروەردەیی و دیموکراتیەکانی ئەم یاسایە دەرچوێندرا.